

Αγίου Γρηγορίου Θεολόγου: Λόγος εις το Πάσχα - Μέρος 3ο

6. Έτσι λοιπόν και δια τον

λόγον αυτόν εδημιουργήθη υπ Αυτού ο νοητός κόσμος, εις τρόπον ώστε να ημπορώ εγώ να εξετάζω τα πράγματα αυτά, καταμετρών με τον μικρόν λόγον μεγάλα πράγματα. Επειδή δε τα πρώτα ήσαν καλά (Γεν. κεφ. 1) δι Αυτόν, εννοεί (και δημιουργεί) δεύτερον κόσμον, υλικόν και ορατόν (αυτός δε ο κόσμος είναι το οργανωμένον σύστημα και σύνολον του ουρανού και της γης και των μεταξυ αυτών ευρισκομένων, αξιέπαινον μεν δια την τελειότητα κάθε πράγματος χωριστά, αλλά ακόμη πιο αξιέπαινον εξ αιτίας του ταιριάσματος και της αρμονίας η οποία δημιουργείται απ' όλα αυτά, τα οποία ταιριάζουν το ένα με το άλλο και όλα μεταξύ των, δια να συμπληρώσουν ένα αρμονικόν σύνολον), δια να αποδείξη ότι ημπορεί να φέρη εις την ύπαρξιν όχι μόνον φύσιν ομοίαν προς Αυτόν αλλά και τελείως διαφορετικήν από Αυτόν. Διότι είναι μεν όμοια προς την Θεότητα τα πνευματικά όντα, τα οποία γίνονται αντιληπτά μόνον με τον νουν, αλλά ταυτοχρόνως είναι τελείως διαφορετικά τα όντα τα οποία γίνονται αντιληπτά με τας αισθήσεις, και ακόμη περισσότερο διαφορετικά απ αυτά είναι εκείνα τα οποία είναι τελείως άψυχα και ακίνητα.

7. Ο νους μεν λοιπόν και η αίσθησις, τα οποία διεχωρίσθησαν κατ αυτόν τον τρόπον το ένα από το άλλο, παρέμειναν το καθένα μέσα εις την φύσιν των και έφεραν εντός των το μεγαλείον του δημιουργού Λόγου, σιωπηλοί εγκωμιασταί και μεγαλόφωνοι κήρυκες του μεγαλουργήματος. Δεν υπήρχε δε ακόμα κράμα και από τα δύο, ούτε κάποια ένωσις των αντιθέτων, δείγμα ανωτέρας σοφίας και της ποικιλίας των φύσεων, ούτε ήτο γνωστός όλος ο πλούτος της αγαθότητας. Επειδή

δε ο δημιουργός Λόγος αυτό ακριβώς το πράγμα ήθελε να δείξει, και να παρουσιάσει ένα ον από την ένωση και των δύο (της αοράτου δηλαδή και της ορατής φύσεως), εδημιούργησε τον άνθρωπον. Και αφού έλαβε μεν από την ύλην, η οποία υπήρχεν ήδη, το σώμα, και αφού έβαλεν εις αυτό την πνοήν του (την οποίαν ο λόγος ορίζει ως νοεράν ψυχήν και εικόνα του Θεού), τον έστησεν επί της γης ωςάν άλλον κόσμον, κατά κάποιον τρόπον, μέγαν μέσα εις την μικρότητά του, ωςάν άλλον άγγελον, ωςάν μικρόν προσκυνητήν, φύλακα της ορατής κτίσεως και ιερουργόν της αοράτου, βασιλέα των ευρισκομένων επί της γης και κυβερνώμενον ταυτοχρόνως από τον Ουρανόν, επίγειον και ουράνιον, προσωρινόν και αθάνατον, ορατόν και εννοούμενον, ευρισκόμενον εις το μέσον μεταξύ μεγαλείου και ταπεινότητος. τον ίδιον πνεύμα και σάρκα. Πνεύμα προς χάριν του, και σάρκα δια να ημπορή να εξυψώνεται. Το μεν ένα δια να ζη και να δοξάζη τον Ευεργέτην, το δε άλλο δια να υποφέρει, να ενθυμήται και να διαπαιδαγωγήται από το πάθος του, επιδιώκων να ανυψωθή προς το μεγαλείον. Ον το οποίον διαμένει μεν εις την γην, αλλά μεταβαίνει εις άλλον κόσμον, και ωςάν τέλος του μυστηρίου γίνεται θεός από την επιθυμίαν του προς Αυτόν. Διότι εις αυτό, κατά την γνώμην μου, οδηγεί η μετρία λάμψις της αληθείας, η οποία παρουσιάζεται εις την γην, εις το να ίδωμεν δηλαδή και να αισθανθώμεν την λαμπρότητα του Θεού, η οποία είναι ανταξία προς Εκείνον ο Οποίος μας συνέθεσε, και ο Οποίος θα μας διαλύση και θα μας συνθέση πάλιν κατά τρόπον ακόμη πιο ένδοξον.

8. Και τον ετοποθέτησεν εις τον Παράδεισον (όποιος και αν ήτο ο Παράδεισος αυτός), αφού τον ετίμησε με το αυτεξούσιον, δια να ανήκη το αγαθόν εις εκείνον ο οποίος θα το επιλέξη όχι ολιγώτερον από όσον εις Εκείνον ο οποίος του έδωσε τα σπέρματα του αγαθού, τον έκαμε γεωργόν αθανάτων φυτών, δηλαδή των θείων εννοιών, και των απλουστέρων και των τελειοτέρων, γυμνόν εξ αιτίας της απλότητος και της χωρίς πονηρίαν ζωής, και χωρίς κανένα κάλυμμα και πρόβλημα. Διότι τέτοιος έπρεπε να είναι ο πρώτος άνθρωπος. Και του δίδει τον νόμον ως αντικείμενον του αυτεξουσίου. Ο δε νόμος ήτο η εντολή από ποία φυτά ημπορούσε να φάγη και ποία δεν θα έπρεπε να αγγίξη. Εις αυτά δε ανήκε το δένδρον της γνώσεως, το οποίον ούτε εφυτεύθη από την αρχήν με κακόν σκοπόν, ούτε απηγορεύθη από φθόνον (ας μη φθάσουν μέχρις εκεί αι γλώσσαι των εχθρών του Θεού, και ας μην μιμηθούν τον όφιν!), αλλ ήτο μεν καλόν εάν το εδοκίμαζε κανείς εις τον κατάλληλον καιρόν (διότι το δένδρον, κατά την άποψίν μου, ήτο η θέα του Θεού, την οποίαν ημπορούσαν να πλησιάσουν χωρίς να κινδυνεύουν μόνον εκείνοι οι οποίοι είχαν τελειοποιηθή με την άσκησιν), αλλά δεν ήτο καλόν δια τους αδοκιμάστους ακόμη και τους πιο λαιμάργους ως προς την επιθυμίαν, όπως η σκληρά τροφή δεν είναι ωφέλιμος δι εκείνους οι οποίοι είναι ακόμη αδύνατοι και έχουν ανάγκην από γάλα. Αφού δε εξ αιτίας του φθόνου του διαβόλου και της παρακινήσεως της γυναικός, η οποία υπέκυψε σαν πιο αδύνατη και τον παρεκίνησε

και αυτόν σαν η πιο κατάλληλη δι αυτό (αλλοίμονον εις την αδυναμίαν μου! διότι η αδυναμία του προπάτορος είναι και ιδική μου), ελησμόνησε μεν την εντολήν, η οποία του είχε δοθή. Ενικήθη από την προσωρινήν γευστικήν δοκιμήν και έτσι εξεδιώχθη αυτομάτως από το δένδρον της ζωής, από τον Παράδεισον και από τον Θεόν εξ αιτίας της κακίας του, και ενεδύθη με δερμάτινα ενδύματα (πιθανόν με την πιο βαρειά σάρκα, την φθαρτήν και αντίθετον). Και ωςάν πρώτον αποτέλεσμα αντιλαμβάνεται την καταισχύνην του και κρύπτεται από τον Θεόν. Κερδίζει, βεβαίως, κάτι απ αυτό: το ότι γίνεται θνητός και το ότι διακόπτεται η αμαρτία δια να μην γίνη αθάνατον το κακόν, και έτσι η τιμωρία αποβαίνει φιλανθρωπία. Διότι εγώ έτσι πιστεύω ότι τιμωρεί ο Θεός.

Συνεχίζεται...

Πηγές: imkby.gr - egolpion.com